

୧୩ ଡିସେମ୍ବର ୨୦୨୪ ଖୁତ୍ବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ମୁବାରକ, ଇସଲାମାବାଦ୍ ଚିଲଫୋର୍ଡ୍

ସରିଷ୍ଟା କୁର୍ତ୍ତାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାରେ ନବୀଶ୍ରେଷ୍ଠ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜୀବନୀର ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ଅଶହଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାଲ୍ଲାହୁ ଓହ୍ଦହଦୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶହଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ ଅମ୍ମାବାଦ୍ ଫଉଦୁବିଲ୍ଲା ହିମିନଶ୍ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସ୍ମିଲ୍ଲା ହିରରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ସ୍ତୋମିଦ୍ଦିନ୍ । ଇସ୍ତାକା ନାବୁଦୁ ଓ ଇସ୍ତାକା ନସତଇନ୍ । ଇହ୍ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍ତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନଅମତା ଅଲ୍ଲେହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମଗ୍ସୁବି ଆଲ୍ଲେହିମ୍ ଓଲ୍ଲହ୍ଲାଲ୍ଲିନ୍ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ୍ ଓ ସୁରାଃ ଫାତିହା ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ସ.ବ} କହିଲେ; ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜୀବନୀର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାରେ ଆଜି ମୁଁ ଏକ ସରିଷ୍ଟା (ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱୟଂ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ନଥିଲେ)ର ଘଟଣା ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବି । ଯାହାକୁ ସରିଷ୍ଟା କୁର୍ତ୍ତା ନାମରେ ନାମିତ କରାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ସରିଷ୍ଟା ୧୦ମୁହର୍ରମ ଶହଜ୍ଜରୀରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା । ନବୀଶ୍ରେଷ୍ଠ^{ସ.ଅ} ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲ୍ମାଃ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ୩୦ଜଣ ଅଶ୍ୱାରୋହୀଙ୍କ ସାଥରେ କୁର୍ତ୍ତା ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଏହି ଅଭିଯାନ ଯୋଗୁଁ ଆପଣ ୧୯ରାତି ମଦିନା ବାହାରେ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ୧୯ ମୁହର୍ରମ ଶହଜ୍ଜରୀକୁ ସେମାନେ ମଦିନା ଫେରି ଆସିଥିଲେ ।

ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରନ୍ଥ ଓ ଇତିହାସ ପୁସ୍ତକରୁ ହଜରତ ମିର୍ଜା ବଶିର ଅହେମଦ ସାହେବ ଉପକୃତ ହୋଇ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏବେ ଶହଜ୍ଜରୀର ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହିଁ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଅର୍ଥାତ ମୁହର୍ରମ ମାସର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ନଜ୍ଦ ବାସୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଭୟର ଆଶଙ୍କା ମୂଳକ ସୂଚନା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା । ସେହି ଭୟପ୍ରଦ ସୂଚନା କୁର୍ତ୍ତା କବିଲା ନିକଟରୁ ଥିଲା । ଯେ କି କବିଲା ବନ୍ଦୁ ବକରର ଏକ ଶାଖା ଥିଲା ଏବଂ ନଜ୍ଦର ଜରିୟା ଅଞ୍ଚଳରେ ସେହି କବିଲା ବସବାସ କରୁଥିଲା । ତାହା ମଦିନା ଠାରୁ ସାତ ଦିନ ଦୂରତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^{ସ.ବ} ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଧିକ ସ୍ୱଷ୍ଟିକରଣ କଲେ ଯେ, ସେମାନେ ଏକ ଶତ୍ରୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଥିଲେ ଏବଂ ମଦିନା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାର ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରୁଥିଲେ । ତାହାର ନିବାରଣ (ମୁଲୋପାତନ) ନିମନ୍ତେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ସାହାବାମାନଙ୍କର ଏହି ଦଳକୁ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ତାହା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ ଉକ୍ତ ସୈନ୍ୟଦଳକୁ ସେହି ସମୁଦାୟ ସହିତ ନମ୍ର ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ତାଗିଦ କରିଥିଲେ କି ସେମାନଙ୍କ ମହିଲା ଓ ପିଲାମାନଙ୍କର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ଅବସରରେ ସୁମାମାଃ ବିନ୍ ଉସାଲ୍ଙ୍କର ବନ୍ଦୀ ହେବା ଏବଂ ତାଙ୍କର ଇସଲାମ୍ ଧର୍ମରେ ଦିକ୍ଷାତ ହେବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ମିଳୁଅଛି । ଏହାର ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ “ସିରତ୍ ଖାତମୁନ୍ ନବୀଇନ୍”ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଏହି ଅଭିଯାନ ଅର୍ଥାତ ସରିଷ୍ଟା କୁର୍ତ୍ତାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବା ସମୟରେ ସୁମାମାଃ ବିନ୍ ଉସାଲ୍ଙ୍କର ବନ୍ଦୀ ହେବାର ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି । ଏକଦା ଜଣେ ବାହକ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗଲେ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ନିୟମାବଳୀକୁ (ସେ) ନିଜ ପଶ୍ଚାତ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର କେବଳ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରି ନଥିଲା, ବରଂ ଏକଦା ସେ ନବୀଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିବାର ମଧ୍ୟ ଯୋଜନା ରଚି ନେଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲ୍ମାଃ ^{ର.ଅ}ଙ୍କର ଦଳ ସୁମାମାଃଙ୍କୁ କଏଦ କରି ଆଣିଲା ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣା ନଥିଲା ଯେ, ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କିଏ? ବରଂ ସେ ତାହାକୁ କେବଳ ସନ୍ଦେହ ଅଧାରରେ କଏଦ କରିଥିଲେ । ଜଣା ପଡୁଛି ଯେ, ସୁମାମାଃ ମଧ୍ୟ ଅତି ଚତୁରତାର ସହିତ ନିଜ ସତ୍ୟତା ପରିପ୍ରକାଶ ହେବାକୁ ଦେଇ ନଥିଲା । କାରଣ ସେ

ଜାଣିଥିଲା ଯେ, ମୁଁ ଇସଲାମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କରି ବସିଛି ଏବଂ ଯଦି ଇସଲାମର ଏହି ସ୍ୱାଭିମାନ ସିପାହୀମାନଙ୍କୁ ଜ୍ଞାତ ହୋଇଯାଏ ଯେ, ମୁଁ କିଏ ତେବେ ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନେ ମୋ ସହିତ କଠୋରତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ ଅଥବା ମୋର ହତ୍ୟା ହିଁ କରିଦେବେ ? କିନ୍ତୁ ସେ ମହାଭାଗଙ୍କ ଠାରୁ ସଦୟ ଆଚରଣର ଆଶାବାଦୀ ଥିଲା । ଅତଃ ମଦିନା ଫେରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲ୍‌ମାଃଙ୍କ ଦଳ ସୁମାମାଃଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତି ଅଜଣା ଓ ଅପରିଚିତ ଥିଲେ ।

ମଦିନା ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଯେତେବେଳେ ସୁମାମାଃଙ୍କୁ ନବୀଗ୍ରେଷ୍ଠ ସଂଘରେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଗଲା ସେତେବେଳେ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଚିହ୍ନି ନେଲେ । ନବୀଗ୍ରେଷ୍ଠ ସେହିକ୍ଷଣି ମୁହମ୍ମଦ ବିନ୍ ମୁସେଲ୍‌ମାଃ^{ର.ଅ} ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କହିଲେ; ତୁମେମାନେ ଜାଣିଛ ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କିଏ ? କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ନିଜ ଅଜ୍ଞାନତାର ପରିପ୍ରକାଶ କଲେ । ଏଥିରେ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ତାଙ୍କୁ ବାସ୍ତବତା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅବଗତ କଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ମହାଭାଗ ସୁମାମାଃ ସହିତ ଚିରାଚରିତ ଭାବରେ ନମ୍ର ଆଚରଣ କରିବାର ଆଦେଶ ଦେଲେ । ତତ୍ପରଘାତ ମହାଭାଗ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଇ ଅନ୍ତଃବାସୀଙ୍କୁ କହିଲେ; ଯାହାକିଛି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ (ଆହାର) ଅଛି ତାହା ସୁମାମାଃଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣ କରିଦିଅ । ଏଥିସହିତ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} ସାହାବାଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ସୁମାମାଃଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ରଖିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମସଜିଦ୍ ନବୀର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଥିବା ଖମ୍ବ ସହିତ ବାନ୍ଧିଦିଅ । ଏଥିରୁ ଆପଣ ସଂଘର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା କି ଆପଣ ସଂଘ^{ସ.ଅ} ବୈଠକ ଓ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ନମାଜ ପାଠ କରିବାକୁ ସୁମାମାଃ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ ଅବଲୋକନ କରୁ । ତାହାର ହୃଦୟ ଏହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଶ୍ୟରୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ଇସଲାମ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଅବନତ ହୋଇଯାଉ ।

ଏହି ଦିନମାନଙ୍କରେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାତଃ ସମୟରେ ସୁମାମାଃ ନିକଟକୁ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ତାହାର ଖବର (ଅବସ୍ଥା) ପଚାରି ବୁଝୁଥିଲେ ଯେ, ସୁମାମାଃ ତୁମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ? ସୁମାମାଃ ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲା ! ହେ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ଯଦି ଆପଣ ମୋତେ ହତ୍ୟା କରିଦିଅନ୍ତି ତେବେ ଏହାର ଆପଣ ଅଧିକାର ରଖୁଛନ୍ତି । କାରଣ ମୋ ଉପରେ ରକ୍ତପାତ କରିବା ଓ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଭିଆଇବାର ଅପରାଧ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆପଣ ମୋ ପ୍ରତି ଦୟାଚରଣ କରନ୍ତି ତେବେ ଆପଣ ମୋତେ କୃତଜ୍ଞକାରୀ ପାଇବେ । ଆଉ ଯଦି ଆପଣ ଫିଦ୍‌ସ୍ତା (ମୁକ୍ତିମୂଲ୍ୟ ନେବାକୁ) ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତେବେ ତାହା ପୈଠ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ତିନିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହିପରି ପ୍ରଶ୍ନଉତ୍ତର ଜାରି ରହିଲା । ଶେଷରେ ନବୀଗ୍ରେଷ୍ଠ ସାହାବାଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ସୁମାମାଃଙ୍କୁ ଖୋଲି ସ୍ୱାଧୀନ କରିଦିଅ । ସାହାବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଆଦେଶ ପାଳନ କରି ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲେ । ସୁମାମାଃ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ମସଜିଦ୍‌ରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା । ସମ୍ଭବତଃ ସାହାବା ଏହା ମଣିଥିବେ ଯେ, ଏବେ ସେ ସ୍ୱଦେଶକୁ ଫେରିଯିବ । କିନ୍ତୁ ମହାଭାଗ ବୁଝି ସାରିଥିଲେ ଯେ, ସୁମାମାଃର ହୃଦୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯାଇଛି । ତାହାର ଅନ୍ତର ନବୀଗ୍ରେଷ୍ଠ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ପବିତ୍ର ସ୍ୱଭାବ ଓ ଆଚରଣରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇସାରିଛି ।

ଏହା ହିଁ ଉଚ୍ଚୁତ ହେଲା । ଅତଏବ ସେ ନିକଟସ୍ଥ ଏକ ଉଦ୍ୟାନକୁ ଚାଲିଗଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ସ୍ନାନ କରି ଫେରି ଆସିଲେ ଓ ମହାଭାଗଙ୍କ ପବିତ୍ର ହସ୍ତରେ ବୈଅତ କରି ମୁସଲମାନ ହୋଇଗଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ସେ ହୁଜୁର^{ସ.ଅ} କହିଲେ; ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ^{ସ.ଅ} ! ସମୟ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ସମଗ୍ର ଜଗତରେ ଆପଣ ସଂଘ^{ସ.ଅ} ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଆପଣଙ୍କ ଧର୍ମ ତଥା ଆପଣଙ୍କ ସହର ସହିତ ମୁଁ ଭୀଷଣ ଶତ୍ରୁତା ଓ ଦ୍ୱେଷଭାବ ରଖୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୋ ହୃଦୟରେ ଆପଣ ସଂଘ^{ସ.ଅ} ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଆପଣଙ୍କ ଧର୍ମ ତଥା ଆପଣଙ୍କ ସହର ସହିତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରେମ ଓ ଅନୁରାଗ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଯାଇଛି ।

ମୁସଲମାନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ସୁମାମାଃ ନବୀଗ୍ରେଷ୍ଠ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} (ନିବେଦନ ପୂର୍ବକ) କହିଲେ; ହେ ଅଲ୍ଲାଃଙ୍କ ରସୁଲ^{ସ.ଅ} ! ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ସଂଘ^{ସ.ଅ} ସାଥୀମାନେ ମୋତେ କ'ଣ କଲେ ସେତେବେଳେ ମୁଁ

ବୈତୁଲ୍ୟାଃ ପରିକ୍ରମା (ଉତ୍ତରାଃ) କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି, ଏବେ ମୋ ପାଇଁ କ'ଣ ଆଦେଶ ରହିଛି ? ହୁଜୁର^{୧.୩} ତାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଆ କଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ସୁମାମାଃ ମକ୍କା ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସୁମାମାଃ ଅତି ଦୃଢ଼ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହିତ କୁରୈଶମାନଙ୍କୁ (ଇସଲାମର) ପ୍ରଚାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । କୁରୈଶ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଅବଲୋକନ କରିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରୁ ରକ୍ତ ନିଗିଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ସୁମାମାଃଙ୍କୁ ଧରିନେଇ ନିହତ କରିଦେବାକୁ ଚାହିଁଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଚିନ୍ତା କରି କି ସେ ଯମାମାର ସରଦାର ଏବଂ ଯମାମା ସହିତ ମକ୍କାର ଘନିଷ୍ଠ ବ୍ୟବସାୟୀକ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି, ତେଣୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଗାଳିଗୁଲଜ କରି ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ସୁମାମାଃ ଉଗ୍ର ସ୍ୱଭାବୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଏବଂ କୁରୈଶର ସେହି ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅତ୍ୟାଚାର ଯାହାକି ସେମାନେ ନବାଗ୍ରେଷ୍ଠ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{୧.୩} ଓ ଆପଣଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କ ସହିତ କରିଥିଲେ, ସେସବୁ ସୁମାମାଃଙ୍କ ମାନସପତରେ ଅଙ୍କି ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେ ମକ୍କାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବା ସମୟରେ କୁରୈଶବାସୀଙ୍କୁ କହିଲେ; ଅଲ୍ଲାହଙ୍କ ରାଶ ! ଆସନ୍ତାରେ ଯମାମା ଅଞ୍ଚଳରୁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଶସ୍ୟର ଏକ ଦାନା ମିଳିବ ନାହିଁ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କି ହୁଜୁର^{୧.୩} ଏହା ପୁନର୍ବାର ଚଳାଚଳ ହେବାର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।

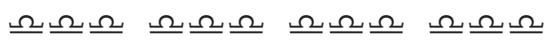
ନିଜ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସୁମାମାଃ ସତକୁ ସତ ମକ୍କା ଅଭିମୁଖେ ରସ୍ତା ନିହେଉଥିବା ବାଣିଜ୍ୟକ ଦଳକୁ ରୋକି ଦେଲେ । ଯେହେତୁ ମକ୍କାବାସୀଙ୍କ ଶସ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ବଡ଼ ଅଂଶ ଯମାମାରୁ ଆସୁଥିଲା, ତେଣୁ କାରବାର ବନ୍ଦ ହେବା ଯୋଗୁଁ କୁରୈଶ ମକ୍କା ଘୋର ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ । ଏବେ ଅଧିକ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହୋଇ ନଥିବ କି ସେମାନେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ହୁଜୁର^{୧.୩}ଙ୍କ ନିକଟକୁ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ ଯେ, ଆପଣ ସର୍ବଦା ନମ୍ର ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆମେ ଆପଣଙ୍କର ଭାଇବନ୍ଧୁ ଓ କୁରୁମ୍ଭ, ତେଣୁ ଆମମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିପତ୍ତିରୁ ଉଦ୍ଧାର କରନ୍ତୁ । ସେତେବେଳେ ଅମାନ୍ୟକାରୀ ମକ୍କାବାସୀ ଏପରି ଘାବରାଇ ଯାଇଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ କେବଳ ଏହି ପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରିବାରେ ସୀମିତ ରହିଯାଇ ନଥିଲେ ବରଂ ନିଜ ଧନାତ୍ମ୍ୟ ଅବୁ ସୁଫିୟାନ୍ ବିନ୍ ହରବ୍‌କୁ ହୁଜୁର^{୧.୩}ଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ସେ ମହାଭାଗଙ୍କ ସେବାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନିଜ ତୁଣ୍ଡରୁ ବହୁତ କାକୁଡ଼ିମିନତି କଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ବଖାଣି ପରୋପକାର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ଏଥିରେ ହୁଜୁର^{୧.୩}ଙ୍କ ସୁମାମାଃ ବିନ୍ ଉସାଲଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଯେ, କୁରୈଶ ଅଭିମୁଖେ ଯାଉଥିବା ନିଜ ବାଣିଜ୍ୟକ ଦଳକୁ ଅଟକାଅ ନାହିଁ । ଅତଏବ ସେହି କାରବାର ପୁନଶ୍ଚ ଜାରି ହୋଇଗଲା ଏବଂ ମକ୍କାବାସୀଙ୍କୁ ସେହି ବିପତ୍ତିରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିଗଲା ।

ଏଥିଅନ୍ତେ ମହାମହିମ ହୁଜୁର^{୧.୩} ଶ୍ରୀମାନ ଅବୁଲ୍ ଲତିଫ୍ ସାହେବ ୟୁ.କେ ନିବାସୀଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତ ଜନାୟାଃ ଓ ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ମୁତକଙ୍କର ନମାଜ ଜନାୟାଃ ଗାଏବ ପାଠ କରିବାର ଘୋଷଣା କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଜଣ ନିଷ୍ଠାପର ଶହିଦ୍ ଶ୍ରୀମାନ ତୈଅବ୍ ଅହେମଦ୍ ଶହିଦ୍ ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀମାନ ମଞ୍ଜୁର ଅହେମଦ୍ ସାହେବ ରାଜନପୁର ନିବାସୀ କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅର୍ଥାତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୫ତାରିଖ ଦିନ ରାଉଲପିଣ୍ଡିରେ ଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଅହେମଦି ବିରୋଧୀ ଟାଙ୍ଗିଆରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ଶହିଦ୍ କରିଦେଲା ଏବଂ ପ୍ରିୟ ମହନଦ୍ ମୌୟଦ୍ ଅବୁ ଅଫ୍ ସାହେବ ଗାଜା (ଫିଲିଷ୍ଟିନ୍) ନିବାସୀ ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି । ଯିଏକି ଏକ ତ୍ରେନ୍ ଆକ୍ରମଣରେ ମାତ୍ର ୨୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଶହିଦ୍ ହୋଇଗଲେ । ସେହିପରି ଶ୍ରୀମାନ ଡାଃ ମସଉଦ୍ ଅହେମଦ୍ ମଲକ୍ ସାହେବ ପୂର୍ବତନ ନାଏବ୍ (ଅତିରିକ୍ତ) ଅମିର୍ ଆମେରିକା ନିବାସୀ ଓ ଶ୍ରୀମାନ ଶବିର୍ ଅହେମଦ୍ ଲୋଧା ସାହେବ ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀମାନ ମିଆଁ ମୁହମ୍ମଦ୍ ଶଫି ସାହେବ ଓ ମୌଲବୀ ମୁହମ୍ମଦ୍ ଅୟୁବ୍ ବଜ୍ ସାହେବ ଦରବେଶ୍ ସାହେବଙ୍କର ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ ।

ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନୱାର^{ଅ.ବ} ମୌଲବୀ ମୁହମ୍ମଦ ଅୟୁବ୍ ବଜ୍ ସାହେବ ଦରବେଶଙ୍କର ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା କରି କହିଲେ; ତାଙ୍କ ବଂଶରେ ଅହେମଦିୟତ୍ ତାଙ୍କ ମାତା ଶ୍ରୀମତି କରିମ୍ ବିବି ସାହେବାଃଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା । ମୃତକଙ୍କ ଆଲୋଷ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଠିକ୍ ଯୁବାବସ୍ଥାରେ ଏକ ସ୍ୱପ୍ନରେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ଅଶ୍ୱ ଉପରେ ଆରୋହଣ କରିଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେହି ସ୍ୱପ୍ନର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କର ମାତା ଏହା କରିଥିଲେ କି ତାଙ୍କୁ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ଧର୍ମସେବା କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ ହେବ । ୧୯୩୯ମସିହାରେ ମୌଲବୀ ସାହେବ ନିଜ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଦେଲେ ଏବଂ ଜମାଅତର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗ ତାଙ୍କୁ ଇରାନ (ଦେଶ) ଯିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା । ସେଠାରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଧର୍ମସେବା କରିବା ପରେ, ପୁନଶ୍ଚ ତାଙ୍କୁ ସେଠାରୁ କାବୁଲ (ଆଫଗାନିସ୍ତାନ) ଯିବାକୁ କୁହାଗଲା । କାବୁଲ ଯିବା ପାଇଁ ସେ କୌଏଟାରେ ଅପେକ୍ଷାରତ ଥିଲେ, ଯେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅମିର୍ ସାହେବ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ଦେଶ ଦେଲେ କି ଆପଣଙ୍କୁ କାଦିୟାନ ଚାଲି ଯିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ସେତେବେଳେ ଭାରତ ପାକିସ୍ତାନ ବିଭାଜନର ସମୟ ଥିଲା ଏବଂ ହଜରତ ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ^{ର.ଅ} ଦେଶାନ୍ତର ଗମନ କରି ଲାହୋର୍ ଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ମୌଲବୀ ସାହେବ ଲାହୋର୍ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ କୁହାଗଲା କି କାଦିୟାନ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଏହା ଶେଷ ଟ୍ରକ୍ ବାହାରୁ ଅଛି, ତେଣୁ ଆପଣ ଏହିଥିରେ ବସି ପଡନ୍ତୁ । କାଦିୟାନରେ ପହଞ୍ଚି ଆପଣ ବିଭିନ୍ନ ସୁରକ୍ଷା ମୂଳକ ଡିଉଟି ଦେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ କଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ତାଙ୍କୁ ହଜରତ ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଆଦେଶକ୍ରମେ ଭାରତର ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ସ୍ଥିତ ଝାନ୍ସି ସହରରେ ମୌଲାନା ରୁଫ୍ ପ୍ରେରଣ କରିଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ ସେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତ ବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଧର୍ମସେବା କରିବାର ସେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି । ଇତ୍ୟାବସରରେ ସେ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ ହୋମିଓପାଥ ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରି ନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନେକ ସଜ୍ଜନ ଓ ସଦାଚାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଅହେମଦିୟତ୍ ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ସୁପୁତ୍ର ଡଃ. ମେହମୁଦ୍ ଅହେମଦ ବଜ୍ ଓ କୁଳବଧୁ ଡଃ. ମଞ୍ଜୁ ବଜ୍ ସାହେବା ନିଜ ନିଜ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଏକ ଦୀର୍ଘ କାଳ ଘାନା ଦେଶରେ ସେବା କରିବା ପରେ ଆଜିକାଲି ନୁର୍ ହସ୍ନିଗାଲ୍ କାଦିୟାନରେ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହିପରି ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସୁପୁତ୍ର ମଧ୍ୟ ଆମେରିକାରେ ଡାକ୍ତରୀ ବୃତ୍ତିରେ ନିଯୋଜିତ । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ବୈକୁଣ୍ଠରେ ମୃତକଙ୍କର ସ୍ତର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟାବାଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବାକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆମିନ୍ ।

ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହମ୍ଦୁହୁ ଓ ନସତଇନୁହୁ ଓନସତରଫିରୁହୁ ଓନୁମିନୁ ବିହି ଓନତଓକକଲୁ ଅଲ୍ଲେହି ଓ ନଉଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନ୍ଫୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇୟାତି ଆମାଲିନା ମଇଁ ସୁହ୍ଦିହିଲ୍ଲା ଫିଲାମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଇଁ ସୁଜଲିଲ୍ଲା ଫିଲା ହାଦିୟା ଲହୁ ଓନଶହ୍ଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓନଶହ୍ଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହମ୍ଦୁମୁଲ୍ଲାହା ଇନ୍ନଲ୍ଲାହା ସ୍ୱାମୁରୁବିଲ୍ ଅବ୍ଲେ ଓଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଓଇତାଇଜିଲ୍ କୁରବା ଓସୁନ୍ହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍ଶାଲ୍ ଓଲ୍ ମୁନକରି ଓଲ୍ ବରଲ୍ ସୁଇଜୁକୁମ୍ ଲଅଲ୍ଲକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉୟକୁରୁଲ୍ଲାହା ସୁୟକୁରୁକୁମ୍ ଓଦ୍ତହୁ ସୁସତଜିର୍ ଲକୁମ୍ ଓଲୟିକରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍ବର ।

Khulasa Khutba Juma Huzoor Anwar a.b.a

13th December 2024

Translated to Odia by : Moulavi Anwar Ahmad Khan